Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1353/25
8.7.2025. године
Б е о г р а д

У И М Е Н А Р О Д А

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Меланије Сантовац, председника већа, Драгане Марчетић и Јасмине Вуковљак Јовановић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ..., ВВ из ..., ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, сви из ..., чији је заједнички пуномоћник Михаило Павловић, адвокат из Београда, Змаја од Ноћаја 9/4, против тужене Републике Србије-Министарство одбране, чији је законски заступник Војно правобранилаштво, Београд, Тимочка 15, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о жалбама тужилаца и тужене изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 15519/22 од 30.09.2024. године и жалби тужилаца изјављеној против налога за плаћање судске таксе Првог основног суда у Београду П 15519/22 од 29.11.2024. године, у седници одржаној 08.07.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужилаца и тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 15519/22 од 30.09.2024. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољна жалба тужилаца изјављена против налога за плаћање судске таксе Првог основног суда у Београду П 15519/22 од 29.11.2024. године

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви тужилаца и тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Првог основног суда у Београду П 15519/22 од 30.09.2024. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи АА на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица исплати износ од 900.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2024. године до исплате.

Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да тужена тужиљи АА на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица преко износа ближе наведеног

ставом првим изреке исплати износ од још 1.100.000,00 динара са законском затезном каматом, као неоснован.

Ставом трећим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи ББ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица исплати износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2024. године до исплате.

Ставом четвртим изреке, одбијен је тужбени захтев да тужена тужиљи ББ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица преко износа ближе наведеног ставом трећим изреке исплати износ од још 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом, као неоснован.

Ставом петим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи ВВ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица исплати износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2024. године до исплате.

Ставом шестим изреке, одбијен је тужбени захтев да тужена тужиљи ВВ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица преко износа ближе наведеног ставом петим изреке исплати износ од још 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом, као неоснован.

Ставом седмим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу ГГ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица исплати износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2024. године до исплате.

Ставом осмим изреке, одбијен је тужбени захтев да тужена тужиоцу ГГ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица преко износа ближе наведеног ставом седмим изреке исплати износ од још 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом, као неоснован.

Ставом деветим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу ДД на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица исплати износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2024. године до исплате.

Ставом десетим изреке, одбијен је тужбени захтев да тужена тужиоцу ДД на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица преко износа ближе наведеног ставом деветим изреке исплати износ од још 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом, као неоснован.

Ставом једанаестим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу ЂЂ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица исплати износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2024. године до исплате.

Ставом дванаестим изреке, одбијен је тужбени захтев да тужена тужиоцу ЂЂ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица преко износа ближе наведеног ставом једанаестим изреке исплати износ од још 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом, као неоснован.

Ставом тринаестим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу ЕЕ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица исплати износ од 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 30.09.2024. године до исплате.

Ставом четрнаестим изреке, одбијен је тужбени захтев да тужена тужиоцу ЕЕ на име накнаде нематеријалне штете због смрти блиског лица преко износа ближе наведених ставом тринаестим изреке исплати износ од још 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате, као неоснован.

Ставом петнаестим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима накнади трошкове поступка у износу од 899.200,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Против наведене пресуде, жалбу су благовремено изјавили тужиоци против одлуке из става другог, четвртог шестог, осмог, десетог, дванаестог, четрнаестог и петнаестог изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права и тужена против одлуке из става првог, трећег, петог, седмог, деветог, једанаестог, тринаестог и петнаестог изреке из свих законских разлога.

Првостепени суд је сагласно тар. бр. 4. и 5. Таксене тарифе Закона о судским таксама („Сл. гласник”, бр. 28/94 са изменема и допунама) донео налоге П 15519/22 од 29.11.2024. године, којима је тужиоцима, као таксеним обвезницима, наложио плаћање судске таксе на првостепену пресуду и тужиоци су против наведених налога изјавили жалбу.

Имајући у виду да Закон о судским таксама („Сл. гласник, бр. 28/94...) не садржи ниједну одредбу којом би било прописано да се против налога за плаћање судске таксе може изјавити жалба, наведена жалба предлагача изјављена против налога за плаћање судске таксе је недозвољена и применом одредаба члана 401. тачка 1. Закона о парничном поступку (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама) одлучено је као у ставу другом изреке ове пресуде. Наиме, Законом о судским таксама није дозвољена посебна жалба против налога за плаћање судских такси, нити налог за плаћање судских такси представља решење у смислу члана 399. Закона о парничном поступку, већ представља радњу наплате неплаћене таксе и жалба против налога за плаћање судске таксе није дозвољена.

Испитујући правилност побијане пресуде применом члана 386. (“Сл. гласник РС”, бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд у Београду је нашао да су жалбе парничних странака изјављене против наведене пресуде неосноване.

У првостепеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. ЗПП на које другостепени суд пази по службеној

дужности, а неосновано се жалбама указује на битну повреду поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП јер је изрека пресуде разумљива, а дати разлози о битним чињеницама јасни и потпуни.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Вишег суда у Београду – Одељење за ратне злочине Кпо2-3/14 од 08.12.2020. године окривљени ЖЖ оглашен је кривим што је 11.11.1991. године у месту Богдановци у Републици Хрватској, тада у саставу Социјалистиче Федеративне Републике Југославије, као припадник чете Војне полиције Друге пролетерске гардијске механизоване бригаде (2.пгмбр.), која је била у саставу Југословенске народне армије, кршећи правила међународног права за време оружаног сукоба, који је на том подручју постојао и није имао карактер међународног сукоба, између оружаних снага, противно члану 3. став 1. тачка 1.а) IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године и члану 13. став 1. и 2. у вези члана 4. став 1. и 2. тачка а) Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба, према цивилним лицима која не учествују у непријатељствима, у односу на које се мора поступати у свакој прилици човечно без икакве неповољне дискриминације засноване на етичној припадности, вршио убиства, на тај начин што је током поподневних сати у делу Богдановаца у коме су снаге ЈНА успоставиле контролу, самовласно, без ичије наредбе и одобрење и без икаквог разлога, у близини зграде месне заједнице, пуцњима из ватреног оружја лишио живота девет цивилних лица, мештана несрпске националности и то: ..., ..., ..., ...,..., ..., ..., ... и ..., усмртивши их на лицу места, чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Савезне Републике Југославије. Пресудом Апелационог суда у Београду – Одељење за ратне злочине Кж1 По2 1/21 од 11.06.2021. године одбијене су као неосноване жалбе тужиоца за ратне злочине, браниоца окривљеног ЖЖ адвоката Властимира Огњановића и окривљеног ЖЖ и пресуда Вишег суда у Београду – Одељење за ратне злочине Кпо2-3/14 од 08.12.2020. године потврђена.

Према изводу из матичне књиге венчаних Уред државне управе у Вуковарско-Сријемској Жупанији, Матични уред Вуковар, Матично подручје Богдановац за 2002. годину, под редним бројем ... ... ЗЗ и АА су 17.05.1968. године у ..., ..., склопили брак.

Увидом из матичне књиге рођених наведених у образложењу првостепене пресуде утврђено је да је тужиља ББ рођена 14.09.1979. године, да је тужиља ВВ рођена 28.10.1969. године, а дана 28.08.1993. године склапањем брака преузела презиме ..., да је ГГ рођен 25.04.1971. године, ДД рођен 10.11.1972. године, ЂЂ рођен 06.08.1978. године и ЕЕ рођен 24.11.1975. године, сви од оца ЗЗ и мајке АА, рођене ....

Према изводу из матичне књиге умрлих Уред државне управе у Вуковарско-Сријемској Жупанији, Матични уред Вуковар, Матично подручје Богдановац за 2002. годину, под редним бројем ... ЗЗ преминуо је 10.11.1991. године у месту Богдановци, а његов брачни друг је АА.

Према исказима тужилаца АА, ББ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ, дуго су након критичног догађаја живели су у неизвесности око судбине супруга, односно оца, а када је извршена есхумација и када су коначно сазнали шта се десило са сада пок. ЗЗ, били су

у шоку и душевна бол је велика. Тужиоци ББ, ЂЂ и ЕЕ су у време смрти свог оца били малолетни.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је неоснован приговор недостатка пасивне легитимације који је истакла тужена и закључио да је тужена одговорна за насталу штету тужиоцима, у смислу одредбе члана 172. Закона о облигационим односима и 35. Устава Републике Србије, као и члана 218. Закона о служби у оружаним снагама (“Сл. лист СФРЈ”, бр.7/85 ... 26/90), који је важио у време штетног догађаја.

Штета коју су тужиоци претрпели проистекла је из кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона Савезне Републике Југославије, за које према одредби члана 100. истог закона кривично гоњење и извршење казне не застарева, те је првостепени суд оценио да потраживање тужилаца није застарело у смислу члана 377. став 1. Закона о облигационим односима.

Висину накнаде нематеријалне штете, првостепени суд је утврдио применом одредбе члана 200. ЗОО и 232. ЗПП и делимично усвојио тужбене захтеве, а преко досуђених, а до тражених износа од по 2.000.000,00 динара одбијени су тужбени захтеви тужилаца јер је суд нашао да су превисоко постављени, те је одлучено као у изреци пресуде (став 1-14). На досуђене износе тужена је обавезана да тужиоцима исплати законску затезну камату почев од дана пресуђења до исплате, применом одредбе члана 277. став 1. ЗОО.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право када је одлучио као у изреци побијане одлуке, дајући за своју одлуку јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и Апелациони суд.

Чланом 1. Закона о служби у оружаним снагама (“Сл. лист СФРЈ”, бр.7/82... 26/90) који је важио у време штетног догађаја, прописано је да се службом у оружаним снагама (у даљем тексту: оружане снаге) сматра вршење војних и других дужности ЈНА и територијалне одбране, док је чланом 218. истог закона прописано да за штету коју војно лице у вези са вршењем службе учини трећем лицу одговара друштвено – политичка заједница и организација удруженог рада, осим ако докаже да је војно лице у датим околностима поступало онако како је требало и то Федерација, ако је штету учинило војно лице у ЈНА, а република, аутономна покрајина, општина и друга друштвено-политичка заједница, односно организација удруженог рада која је организовала обуку припадника територијалне одбране, ако је ту штету учинило војно лице – припадник територијалне одбране. Како су у конкретном случају, лице, које је извршио предметно кривична дела, у тренутку извршења дела био припадник чете Војне полиције Друге пролетерске гардијске механизоване бригаде (2.пгмбр.), која је била у саставу ЈНА, то тужена одговара за предмету штету.

Правилно је првостепени суд, у смислу члана 200. ЗОО, у вези члана 232. ЗПП, одредио правичну новчану накнаду нематеријалне штете тужиоцима због смрти блиског лица, узевши у обзир бол супруге која је након смрти свог супруга остала сама са шесторо деце, као и бол деце због наставка живота без оца, као и дугогодишње

неизвесности о судбини супруга, односно оца. Супротно наводима жалби парничних странака, досуђени износи накнаде нематеријалне штете представљају адекватну сатисфакцију за тужиоце. Правилно је притом првостепени суд узео у обзир и циљ коме служи накнада нематеријалне штете и да се досуђивањем накнаде не сме погодовати тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом, како је то прописано наведеном законском одредбом. Такође је правилно досуђена законска затезна камата од дана пресуђења до исплате сагласно члану 277 став 1 Закона о облигационим односима.

У случају када је штета проузрокована кривичним делом (члан 377. став 1. ЗОо, ако је за кривично гоњење предвиђен дужи рок застарелости, захтев за накнаду штете према сваком одговорном лицу, а не само штетнику, застарева када истекне време одређено за застарелост кривичног гоњења само ако је правноснажном пресудом утврђено постојање кривичног дела и окривљени оглашен кривим за кривично дело. Како је сада пок. ЗЗ, супруг и отац тужилаца, убијен од стране лица које је правноснажно осуђено за извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. Кривичног закона СРЈ, а имајући у виду одредбу члана 100. Кривичног закона СРЈ, према којој кривично гоњење и извршење казне не застарева за кривично дело предвиђено чланом 141-145 тог закона, правилно је првостепени суд оценио приговор застарелости.

Неосновано парничне странке у својим жалбама оспоравају и одлуку о трошковима поступка, која је донета имајући у виду успех парничних странака, правилном применом одредаба члана 150, 153, 154. и 163. ЗПП, као и одредаба Таксене и Адвокатске тарифе. Наиме, тужиоцима су, у конкретном случају, сагласно успеху у спору правилно досуђени трошкови поступка које су имали у овој парници за накнаду нематеријалне штете. При томе, супротно жалбеним наводима тужилаца, висина судске таксе коју је таксени обвезник дужан да плати се утврђује применом Таксене тарифе Закона о судским таксама, а накнада трошка судских такси на терет супротне стране се одмерава према постигнитом успеху у спору, односно у конкретном случају према висини досуђеног новчаног износа накнаде нематеријалне штете.

Суд је ценио и остале наводе жалби парничних странака, те налази да су исти без утицаја на доношење другачије одлуке у овој правној ствари.

На основу наведеног, применом члана 390. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

С обзиром да је парничне странке нису успеле у жалбеном поступку, неоснован је захтев за накнаду трошкова другостепеног поступка и применом члана 153. и 165. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

Председник већа-судија
Меланија Сантовац, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић